

Uzasadnienie
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie
z dnia 28 czerwiec 2016 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Łąki w Komborni PLH180042

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust.10 ustawy zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków,

dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Projekty planów zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. z 2016 r. poz. 353).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Dz. U. Nr 31, poz. 206) i może być przedmiotem opiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Łąki w Komborni PLH180042 (zwany dalej „obszarem Natura 2000”), jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzono decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 8 lutego 2011 r. Aktualny stan prawny określa Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/69 z dnia 3 grudnia 2014 r. (Dz.U.UE.L.2015.18.1) w sprawie przyjęcia ósmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowana jako dokument nr C(2014) 9072 (Dz. U. UE L z dnia 23 stycznia 2015 r.).

Obszar położony jest w obrębie zlewni Sanu odwadniany przez rzekę Wisłok, lewobrzeżny dopływ Sanu, z dopływami: Flusy i Ślącza, i niewielkimi ciekami bez nazwy. Jeden z cieków bez nazwy lewobrzeżny dopływ Ślącza przepływa przez obszar Natura 2000. Okresowo ciek ten wylewa zasilając okoliczne tereny wodą.

Od południa dolinę ogranicza pas wzniesień górujących nad Iskrznią, natomiast ku północy teren podnosi się stopniowo ku wzniesieniom Pogórza Dynowskiego. Granice obszaru obejmują najniższą płaską część doliny, zalewaną podczas okresowych wezbrań potoku.

Łąki te wcześniej były użytkowane, jako pastwiska i łąki kośne, jednak od kilku lat zaniechano tu koszenia i wypasu.

Łąki w Komborni stanowią ciekawy kompleks zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (kod 6410) z bardzo liczną populacją pełnika europejskiego oraz są miejscem występowania cennych gatunków motyli z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: modraszaków z rodzaju *Phengaris* - modraszka telejusa i modraszka nausitosa. Gatunki te przeprowadzają tu pełne cykle rozwojowe, dzięki zachowaniu na łąkach roślin żywicielskich tych motyli - krwiściągu lekarskiego *Sanguisorba officinalis*.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651) oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura

2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.). Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej. Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się 01.04.2015 r. w ramach realizacji projektu 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D „Opracowywanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz ze wzmocnieniem instytucji sprawującej nadzór nad obszarami Natura 2000 w województwie podkarpackim” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego PL02 „Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów” realizowanego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Opis granic obszaru, który dokonano w formie wektorowej warstwy informacyjnej, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1247)

Obszar Natura 2000 nie jest zlokalizowany na terenie pokrywającym się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Ponadto, przedmiotowy obszar nie znajduje się na terenie pokrywającym się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla których ustanowiono zadania ochronne lub plan urządzenia lasu uwzględniający zakres, o którym mowa ww. artykule.

W związku z powyższym nie zachodzi przesłanka do zastosowania art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody to znaczy do odstąpienia od konieczności sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 i projektem planu zadań ochronnych objęto cały obszar (13,14 ha).

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych w sezonie wegetacyjnym 2015 r., przeprowadzono inwentaryzację i ocenę siedliska przyrodniczego 6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) oraz 3 gatunków motyli z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej; modraszka nausitousa (*Phengaris nausithous*), modraszka telejusa (*Phengaris teleius*) i czerwończyka nieparka (*Lycaena dispar*).

Badania w przypadku siedliska przyrodniczego 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) prowadzono zgodnie z Przewodnikiem metodycznym, Monitoring siedlisk przyrodniczych, tom III (Mróz W. 2012) w okresie wegetacyjnym w 2015 roku. W obrębie obszaru wyznaczono 5 stanowisk, na dwóch z nich wyznaczono transekty, a na pozostałych wykonano po jednym zdjęciu fitosocjologicznym. W obu transektach wykonano zdjęcia fitosocjologiczne: na początku, w środku i na końcu transektu.

Łąki trzęślicowe w obszarze Natura 2000 tworzą płaty sąsiadujące z polami uprawnymi, łąkami świeżymi i ziołoroślami. Część siedliska zachowana jest w stanie dobrym, natomiast niektóre płaty uległy przekształceniom. Zaobserwowano ekspansję rodzimych gatunków (śmiałek darniowy *Deschampsia caespitosa*, trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*, wiązówka błotna *Filipendula ulmaria*, trzcina pospolita *Phragmites australis*, turzycyca zaostrowana *Carex graci-*

lis) oraz sukcesję w kierunku zbiorowisk ziołoroślowych ze związku *Filipendulion*. W związku z wieloletnim brakiem ekstensywnego użytkowania pojawiły się również gatunki krzewów i drzew. W zachodniej części obszaru Natura 2000 nie stwierdzono obecności siedliska objętego ochroną. Powodem tego jest zaawansowana sukcesja oraz wieloletni brak użytkowania. Obecnie płat zdominowany jest przez szuwar z trzciną pospolitą *Phragmites australis*, zadrzewnia olszowe z olszą czarną *Alnus glutinosa* oraz zarośla wierzbowe *Salix sp.* Ponadto w tej części obszaru spotkać można: szuwały wielkoturzycowe ze związku *Magnocaricion* z dominacją turzycy zaostrzonej *Carex gracilis* oraz zbiorowiska ruderalne z klasy *Artemisietea vulgaris*.

W ramach oceny stanu zachowania płatów siedliska dokonano oceny wskaźników tj.: powierzchnia siedliska, struktura przestrzenna płatów siedliska, gatunki typowe, gatunki dominujące, obce gatunki inwazyjne, gatunki ekspansywne roślin zielnych, ekspansja krzewów i podrostów drzew, martwa materia organiczna (wojłok), perspektywy ochrony.

Metodyka badań dla modraszka nausitousa *Maculinea nausithous* i modraszka telejusa *Maculinea teleius* została wykonana zgodnie z opracowaniem Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa.

W przypadku czerwończyka nieparka, ze względu na fakt nie potwierdzenia gatunku w obszarze Natura 2000 podczas prac inwentaryzacyjnych, nie prowadzony prac monitoringowych.

Monitoring modraszków przeprowadzono w trakcie 6 kontroli wykonanych w lipcu i sierpniu na wyznaczonym transekcie przechodzącym przez optymalne siedliska dla tych gatunków.

W trakcie prac nad gatunkami motyli sporządzono karty obserwacji gatunku na stanowisku oraz karty obserwacji gatunku przyrodniczego w obszarze Natura 2000.

Dokonano oceny następujących wskaźników: liczba obserwowanych osobników, indeks liczebności, izolacja, powierzchnia, dostępność roślin żywicielskich, dostępność mrówek gospodarzy, zarastanie ekspansywnymi bylinami, zarastanie przez drzewa/ krzewy i perspektywy zachowania.

Oba gatunki modraszków występują we wschodniej części obszaru Natura 2000 na podlegających sukcesji łąkach trzęślicowych. Stan zachowania obu gatunków modraszków oraz ich siedlisk, oceniono na zły (U2), głównie ze względu na niezadowalający stan obecnych siedlisk, wynikający z zaprzestania użytkowania kośnego na tym terenie.

Po mimo przeprowadzenia 8 kontroli w obszarze nie odnotowano żadnych stadiów motyla czerwończyka nieparka. Uważa się, że siedliska w obrębie tego terenu nie są szczególnie wartościowe dla czerwończyka nieparka, a gatunek ten prawdopodobnie pojawiał się nieregularnie w różnych latach.

Podczas prac zidentyfikowano istniejące jak i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedliska i gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony. Podano je według załącznika nr 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, w. 2012.1.

Głównym zagrożeniem istniejącym jest zaprzestanie koszenia powodujące rozpoczęcie procesu sukcesji. Zbiorowiska ubożeją i przekształcają się w fitocenozy z dominacją traw i ziołorośli. Powoduje to zmianę warunków siedliskowych oraz zmniejszenie różnorodności

gatunkowej zbiorowiska. Brak ekstensywnego użytkowania prowadzi do zadarnienia przez trawy: śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa*, trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigejos* oraz wkraczanie ziołorośli - wiązówki błotnej *Filipendula almaria*, co skutkuje corocznym odkładaniem biomasy, a w konsekwencji wzrostem wilgotności, ocienieniem. W związku z tymi procesami wiele gatunków diagnostycznych ustępuje.

Z siedliskiem sąsiadują pola uprawne, na których stosowane są środki ochrony roślin. Bardzo ważnym zagrożeniem jest również zaorywanie i przekształcanie łąk w pola uprawne powodujące zniszczenie siedliska.

Zdefiniowano także zagrożenia potencjalne takie jak intensyfikacja koszenia która mogłaby spowodowaćubożenie składu gatunkowego czy też zmiany stosunków wodnych w wyniku melioracji odwadniających i podnoszenie nadmiernie poziomu wody.

Kolejnym potencjalnym zagrożeniem jest możliwość wkraczania z sąsiedztwa nawłoci późnej *Solidago gigantea* oraz kolczurki klapowanej *Echinocystis lobata*, które mogą wnikać do siedliska i zagrażać jego równowadze biologicznej. W sąsiedztwie siedliska zauważono działalność bobrów (żeremia, ścięte drzewa), co może doprowadzić do zmiany stosunków wodnych i podtapiania terenu, skutkiem, czego jest zmiana siedliska w turzycowisko i trzcinowisko. W przypadku motyli ważnym potencjalnym zagrożeniem może być także kolekcjonowanie, gdyż zbiór owadów do kolekcji mógłby zagrozić tym gatunkom w obszarze.

Zasadniczym celem działań ochronnych jest zachowanie powierzchni siedliska oraz utrzymanie stanu ochrony (dla siedliska 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)) lub poprawa stanu ochrony (dla modraszka nausitousa *Maculinea nausithous* i modraszka telejusa *Maculinea teleius*). Dodatkowo celem dla motyli jest zwiększenie dostępności roślin żywicielskich oraz ograniczenie zarastania ekspansywnymi bylinami.

Osiągnięcie założonych celów będzie możliwe poprzez przywrócenie użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego. Zaproponowano postępowania zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska.

Takie działania ochronne zapewniają skuteczne i efektywne osiągnięcie założonych celów, a także monitoring przyjętych parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru.

W celu zwiększenia świadomości i wiedzy lokalnego społeczeństwa o obszarze Natura 2000 i przedmiotach jego ochrony zaleca się oznakowanie granic obszaru trzema tablicami informacyjnymi na granicy, przy drogach prowadzących do obszaru.

W zakresie monitoringu stanu ochrony siedliska i gatunków motyli zaproponowano kontynuację monitoringu w kolejnych latach.

W planie zadań ochronnych nie ma potrzeby zawarcia wskazań do zmiany studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Korczyna i Krościenko Wyżne, ze względu na to że w dokumentach planistycznych tereny te są określone jako „tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej”.

Dane zebrane na potrzeby przedmiotowego planu zadań ochronnych są wystarczające do zaplanowania działań ochronnych, w związku z czym nie ma obecnie przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla Obszaru.

Organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, ma obowiązek zapewnienia możliwości zainteresowanym

osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem projektu tego dokumentu, a także zgodnie z regulacją przepisu art. 28 ust. 4 ww. ustawy, obligatoryjnie zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

Ponadto, organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obowiązany jest do podania informacji o projektach planów zadań ochronnych tworzonych dla form ochrony przyrody, w publicznie dostępnych wykazach danych, o których mowa w art. 23 w/cyt. ustawy.

Komunikacja z zainteresowanymi stronami w procesie przygotowania projektu PZO dla Obszaru Natura 2000 opierała się o stronę internetową RDOŚ w Rzeszowie <http://rzeszow.rdos.gov.pl/>. Zamieszczano tam informacje o projekcie 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D, postępie prac nad projektem planu, wykonawcy, terminach i miejscach spotkań oraz obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dn. 20 maja 2015 r. o rozpoczęciu opracowywania projektu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 obszaru Natura 2000 Łąki w Komborni PLH180042. Obwieszczenie ukazało się również w prasie lokalnej – Gazeta Wyborcza wydanie piątek 29 maja 2015 r. Zostało także wywieszane na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz w Urzędzie Gminy Korczyna i Krościenko Wyżne.

Podstawowe znaczenie dla komunikowania się z grupami interesu, osobami i instytucjami w różny sposób związanymi z Obszarem mają spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy. Zaproszeni do niego zostali przedstawiciele wszystkich jednostek samorządowych, organizacji społecznych związanych z ochroną przyrody, instytucji zajmujących się w skali województwa planowaniem przestrzennym, zarządzaniem wodami powierzchniowymi etc., a także podmioty prowadzące działalność w obszarze i jego sąsiedztwie. O terminach, miejscu i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy byli powiadamiani przez RDOŚ w Rzeszowie za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz telefonicznie. Informacje o spotkaniach zamieszczane były także na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, wykonując dyspozycje przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, którego celem jest: „zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000”, zorganizował i przeprowadził z udziałem Wykonawcy projektu planu, cykl spotkań dyskusyjnych, na które każdorazowo zapraszano wszystkie kluczowe z punktu widzenia ochrony obszaru grupy interesu, organy administracji publicznej oraz zainteresowane osoby prawne i fizyczne. Spotkania warsztatowo-dyskusyjne, odbyły się, według następującego harmonogramu:

I spotkanie - 11.05.2015 r. w Domu Strażaka w Krościenku Wyżnym, ul. Południowa 3;

II spotkanie - 21.10.2015 r. w hotelu "Twist" przy ul. Pużaka 37 w Krośnie;

III spotkanie - 18.11.2015 r. w lokalu "Karpackie Pokoje" przy ul. Bursaki 45 w Krośnie.

Zaproszeni przedstawiciele organów, instytucji oraz podmiotów zainteresowanych ochroną obszaru, stworzyli tzw. Zespół Lokalnej Współpracy tj. grupę roboczą, współpracującą z organem sprawującym nadzór nad obszarem, w celu zapewnienia pełnej transparentności procesu planistycznego oraz możliwie jak najszerszego udziału społeczeństwa w opracowaniu treści i ustaleń do sporządzanego projektu dokumentu.

Protokoły z powyższych spotkań były umieszczane na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie.

Celem spotkań dyskusyjnych było wypracowanie przez ich uczestników wspólnej wizji ochrony obszaru Natura 2000 uwzględniającej zarówno obowiązek ochrony przedmiotów ochrony, jak również potrzeb i aspiracji osób oraz podmiotów korzystających z obszaru do zrównoważonego rozwoju. Wnoszone na bieżąco, w trakcie prac Zespołu Lokalnej Współpracy uwagi i wnioski członków grupy, miały realny wpływ na ostateczną treść projektu dokumentu, poddanego następnie, zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze konsultacji społecznych, na zasadach określonych ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Obwieszczeniem z dnia 5 lutego 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353) i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej – Gazeta Wyborcza, wydanie poniedziałek 8 lutego 2016 r. Było ono również wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Korczyńska w dniach od 10 lutego 2016 r. do 1 marca 2016 r., Urzędzie Gminy Krościenko Wyżne w dniach od 8 lutego 2016 r. do 29 lutego 2016 r., oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie w dniach od 5 lutego 2016 r. do 4 marca 2016 r. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Ich zestawienie wraz z informacjami, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie uwzględnione, zawarto w tabeli nr 1.

Tabela 1. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w wyniku 21-dniowych konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia a uwagi w treści zarządzenia
-----	-----------------	---------------------	-----------	---

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
1.	<p>Uwaga do załącznika nr 5:</p> <p>w tabeli: <i>Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania</i>, nałożono na właścicieli lub posiadaczy obszaru obligatoryjny obowiązków prowadzenia ekstenzywnego użytkownika kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych oraz stanowisk wykazanych jako siedlisko Modraszka nausitosa i Modraszka telejusa.</p> <p>Nałożenie obligacyjnego obowiązku prowadzenia gospodarki rolnej jako działania ochronnego w stosunku do przedmiotu ochrony Obszaru Natura 2000 na prywatnego właściciela gruntów nie jest podejściem właściwym, w kontekście istniejącej obecnie sytuacji społecznej, zwłaszcza narastającego procesu starzenia się społeczeństwa, wyludnienia terenów wiejskich oraz sytuacji gospodarczej nie sprzyjającej uprawie gruntów rolnych. Obowiązek zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony obszarów NATURA 2000 spoczywa w pierwszej kolejności na organie sprawującym nadzór nad tą formą ochrony przyrody.</p> <p>Propozycja zapisu: Właściciel/ zarządca obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem NATURA 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie Departament Ochrony Środowiska.</p> <p>Pismo z dnia z dnia 2016-02-18 , znak: OŚI.7120.27.7.2015.MR</p>	<p>Obecne zapisy, dotyczące działań ochronnych na terenach otwartych oraz wskazania podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację , zostały wypracowane wspólnie przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencję Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa, Ministerstwo Środowiska oraz Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska – zawarto je w piśmie GDOŚ z dnia 9 marca 2012 r., znak: DON-WZ.600.8.2012.SŚ, skierowanym do regionalnych dyrektorów ochrony środowiska). Zgodnie z ustaleniami zawartymi w ww. piśmie za wykonanie działań obligacyjnych odpowiedzialny jest rolnik (właściciel lub użytkownik gruntów rolnych). Obecne zapisy pzo zawierające podział na działania obligacyjne i fakultatywne ze wskazaniem że za działania obligacyjne dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunku objętych wsparciem unijnym odpowiedzialny jest rolnik, uniemożliwiają łamanie zasad wzajemnej zgodności (cross-compliance). Próba zmiany w tym zakresie prowadzi de facto do zakwestionowania zarówno wspólnego stanowiska resortu środowiska oraz resortu rolnictwa, jak i może prowadzić do podwójnego wydatkowanie środków na działania ochronne realizowane na terenach otwartych, gdyż podmiot korzystający np. z dopłat bezpośrednich, zgłaszałby się do rdoś po podpisaniu porozumienia. Spowodowałoby to sytuację, w której rdoś płaciłby za działania obligacyjne, a i tak możliwe byłoby korzystanie przez podmiot z dopłat rolno-środowiskowo-klimatycznych. Takie samo podejście zostało również przedstawione w piśmie GDOŚ z dnia 9 marca 2016 r., znak: DZP-WP.6320.10.2016.ŁR.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono</p>

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem NATURA 2000.			
2.	Uwaga do załącznika nr 3: zagrożenie istniejące dla Zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (<i>Molinion</i>) A02.02 Płodozmian” w związku z opisem przedmiotowego zagrożenia zaproponowano zmianę kodu na A02 zmiana sposobu uprawy lub A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska e-mail z dnia 29 lutego 2016 r.	Przychylnono się do przedstawionej uwagi i zmieniono kod na „A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne”	Uwagę uwzględniono
3.	Uwaga do załącznika nr 3: Dla przedmiotu ochrony 1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> jako zagrożenia istniejące proponuje wpisać ”U Nieznane zagrożenie lub nacisk”.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska e-mail z dnia 29 lutego 2016 r.	Na podstawie przedstawionej uwagi zmieniono zapis załącznika nr 3 w części dotyczącej przedmiotu ochrony 1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> poprzez scalenie komórek dotyczących zagrożeń istniejących, potencjalnych oraz opisu zagrożeń i pozostawieniu w powstałej komórce wyłącznie informacji „ <i>Nie analizowano zagrożeń. Występowanie gatunku nie zostało potwierdzone podczas prac inwentaryzacyjnych.</i> ” Odstąpiono natomiast od dopisania dla zagrożeń istniejących kodu U nieznane zagrożenia lub naciski, taki zapis mógłby bowiem wprowadzać w błąd że zagrożenia dla tego przedmiotu ochrony były analizowane ale nie udało się ich zidentyfikować.	Uwagę uwzględniono częściowo
4.	Uwaga do załączników nr 3, 4, i 5 dla przedmiotu ochrony 1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska e-mail z dnia 29 lutego 2016 r.	Przychylnono się do przedstawionej uwagi, usunięto wskazany zapis.	Uwagę uwzględniono

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	zaproponowano usunięcie zapisu „Proponowana zmiana oceny populacji na D (nieistotna)” uzasadniając że zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska: w zarządzeniu PZO nie należy zamieszczać takich zapisów.”			
5.	Uwaga do załącznika nr 5 w zapisie dotyczącym fakultatywnych działań ochronnych dla przedmiotów ochronnych 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>), 1059 Modraszek telejus (<i>Phengaris teleius</i>) 1061 Modraszek nausitous (<i>Phengaris nausithous</i>) proponuje zamienić zapis „Postępowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska.” na „Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska.”	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska e-mail z dnia 29 lutego 2016 r.	Przychylono się do przedstawionej uwagi zmieniono zapis dotyczący działań fakultatywnych dla zmiennowilgotnych łąki trzęślicowych, Modraszka telejus i Modraszka nausitous na „Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska”.	Uwagę uwzględniono
6.	Uwaga do uzasadnienia: propozycja zmiany zapisu „Obydwa gatunki modraszków otrzymały ocenę ogólną w obszarze U2 – złą” na „Stan zachowania obu gatunków modraszków oraz ich siedlisk, oceniono na zły (U2)”	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska e-mail z dnia 29 lutego 2016 r.	Przychylono się do przedstawionej uwagi poprawiono zapisy uzasadnienia zgodnie ze wskazaniem zastępując zapis „Obydwa gatunki modraszków otrzymały ocenę ogólną w obszarze U2 – złą” Wprowadzono zapis „Stan zachowania obu gatunków modraszków oraz ich siedlisk, oceniono na zły (U2)”	Uwagę uwzględniono
7.	Uwaga do uzasadnienia: W treści uzasadnienia należy wskazać dlaczego w planie zadań ochronnych nie ma konieczności zawarcia	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska e-mail z dnia 29 lutego 2016 r.	Przychylono się do przedstawionej uwagi do treści uzasadnienia wprowadzono zapis „W planie zadań ochronnych nie ma potrzeby zawarcia wskazań	Uwagę uwzględniono

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	wskazań do zmiany studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Korczynna i Krościenko Wyżne.		<i>do zmiany studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Korczynna i Krościenko Wyżne, ze względu na to że w dokumentach planistycznych tereny te są określone jako „tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej”.</i>	

Dodatkowo w projekcie zarządzenia w załączniku nr 5 w kolumnie określającej podmiot odpowiedzialny za realizację działań ochronnych wprowadzono korektę polegającą na zmianie zapisu „właściciel posiadacz obszaru” na zapis „właściciel lub użytkownik gruntu” taki zapis jest zgodny ze wskazaniami zawartymi w piśmie GDOŚ z dnia 9 marca 2012 r., znak: DON-WZ.600.8.2012.SŚ, skierowanym do regionalnych dyrektorów ochrony środowiska). Poprawie uległa również numeracja wierszy w tabeli określającej działania ochronne, nadano kolejne numery wierszom dotyczącym działań fakultatywnych które w projekcie zarządzenia przekazanych do udziału społecznego były nieponumerowane.

Karta projektu planu zadań ochronnych zamieszczona została również w publicznie dostępnych wykazach, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w dniu 5 lutego 2016 r.

Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525), uzgodniono również z Wojewodą Podkarpackim w dniu 8 kwietnia 2016 r.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1) Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem zarządzenia jest wypełnienie zobowiązań prawa wspólnotowego i polskiego odnośnie zapewnienia właściwego (sprzyjającego) stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Zgodnie z art. 3 Dyrektywy siedliskowej, spójna Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 ma umożliwić zachowanie siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I oraz gatunków i ich siedlisk wymienionych w załączniku II w stanie sprzyjającym ochronie w ich naturalnym zasięgu lub tam gdzie to stosowne - odtworzenie takiego stanu.

Natomiast zgodnie z art. 6 Dyrektywy siedliskowej dla specjalnych obszarów ochrony, państwa członkowskie ustalą konieczne działania ochronne obejmujące, jeśli zaistnieje taka potrzeba, odpowiednie plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych obiektów bądź

zintegrowane z innymi planami rozwoju oraz odpowiednie działania prawne, administracyjne lub oparte na dobrowolnych umowach, korespondujące z ekologicznymi wymaganiami rodzajów siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I lub gatunków wymienionych w załączniku II żyjących w tych obiektach.

Ponadto zgodnie z art. 11 Dyrektywy Państwa członkowskie podejmą monitorowanie i nadzór stanu ochrony siedlisk naturalnych i gatunków, o których mowa w art. 2, natomiast zgodnie z art. 17 mają obowiązek raportowania, co 6 lat na temat wprowadzania w życie działań podejmowanych na mocy dyrektywy.

Celem zarządzenia jest zatem zachowanie właściwego stanu ochrony lub dążenie do odtworzenia właściwego stanu zachowania przedmiotów ochrony występujących w Obszarze. Zostanie to wypełnione poprzez zaplanowanie i realizację działań ujętych w niniejszym zarządzeniu. Zarządzenie pozwoli również na monitorowanie przedmiotów ochrony oraz będzie ważnym przyczynkiem dla raportowania.

2) Konsultacje społeczne.

Projekt wymaga konsultacji społecznych. Ich zakres został opisany powyżej.

3) Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 Łąki w Komborni PLH180042. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie, w tym działań monitoringowych, w okresie 10 lat, wyniesie łącznie około 66,5 tys. zł.

4) Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na rynek pracy. Zarządzenie nie przewiduje jakichkolwiek ograniczeń dla rynku pracy. Realizacja zarządzenia może natomiast stworzyć okresowe miejsca pracy.

5) Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

6) Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie w jakikolwiek sposób na sytuację i rozwój regionów. Może przyczynić się do zwiększenia wartości przyrodniczej obiektu a przez to do podniesienia i utrzymania jego atrakcyjności turystycznej.

7) Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie jest zgodne z prawem Wspólnoty Europejskiej, co więcej, jest wypełnieniem zobowiązań prawa Unii Europejskiej, o czym wspomniano w pkt. 1.

